

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei (H. Craveț)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (E. Bejenaru, A. Toderaș, A. Albu)

DECIZIE

27 februarie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Dumitru Mardari
Tamara Chișca-Doneva
Svetlana Filincova
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Carnevalex-Com” în procedura falimentului prin intermediul lichidatorului Victor Topor,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Microfinanțare „Realty Capital” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Ion Borș, Ludmila Borș și Societatea cu Răspundere Limitată „Carnevalex-Com”, în proces de lichidare cu privire la încasarea datoriei și urmărirea averii ipotecate/gajate conform contractului de ipotecă/gaj din 05 februarie 2016,

împotriva deciziei din 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Carnevalex-Com” (în proces de lichidare), Victor Topor și s-a menținut hotărârea din 22 iunie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei,

c o n s t a t ă :

La 16 martie 2017 Organizația de Microfinanțare „Realty Capital” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare OM „Realty Capital” SRL), a adresat cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Borș, Ludmilei Borș și Societății cu Răspundere Limitată „Carnevalex-Com” (în continuare SRL „Carnevalex-Com”) solicitând încasarea în mod solidar a sumei împrumutului nerestituit de 2 550 000 de lei, a dobânzii neachitate în sumă de 730 131,89 de lei, penalității în sumă de 903 251,23 de lei, a comisionului anual neachitat în sumă de 12 750 de lei, în total suma de 4 196 133,12 de lei, urmărind în acest scop întreaga avere a părților, inclusiv cea ipotecată/gajată de SRL „Carnevalex-Com” conform contractului de ipotecă/gaj din 05 februarie 2016 și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa

de stat în sumă de 50 000 de lei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că în baza contractului de împrumut nr.28/2015 din 30 aprilie 2015, modificat prin acordul adițional nr.1 din 21 iulie 2015, acordul adițional nr.2 din 20 august 2015 și acordul adițional nr.3 din 01 septembrie 2015, OM „Realty Capital” SRL, în calitate de împrumutător a acordat lui Ion Borș, în calitate de împrumutat, un împrumut în mărime de 2 550 000 de lei, iar Ion Borș s-a obligat să restituie împrumutul în rate în modul stabilit de contract până la data de 30 aprilie 2020, precum și să achite dobânda în mărimea stabilită în contract și alte plăți.

Concomitent, la 30 aprilie 2015 între OM „Realty Capital” SRL, în calitate de creditor și Ludmila Borș, în calitate de fidejutor, a fost încheiat un contract de fidejusiune. În baza contractului de fidejusiune, Ludmila Borș s-a obligat să răspundă solidar cu Ion Borș pentru neexecutarea obligațiilor față de OM „Realty Capital” SRL.

Între OM „Realty Capital” SRL, în calitate de creditor și SRL „Carnevalex-Com”, în calitate de fidejutor, la 30 aprilie 2015 a fost încheiat contractul de fidejusiune, conform căruia fidejutorul s-a obligat să răspundă solidar cu Ion Borș pentru neexecutarea obligațiilor în baza contractului de împrumut din 30 aprilie 2015.

A menționat că în scopul asigurării executării în termen de către Ion Borș a obligațiilor indicate în contractul de împrumut nr.28/2015 din 30 aprilie 2015, la 05 februarie 2016 între OM „Realty Capital” SRL, în calitate de creditor ipotecar și SRL „Carnevalex - Com”, în calitate de debitor ipotecar, a fost încheiat un contract de ipotecă, autentificat de notarul public Carolina Hanganu cu nr.277 și înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Sîngerei la 08 februarie 2016. Conform acestui contract de ipotecă, SRL „Carnevalex - Com” a grevat cu ipotecă în favoarea OM „Realty Capital” SRL bunul imobil: teren pentru construcții cu număr cadastral xxxxxxxx și construcțiile comerciale pentru prestarea serviciilor cu nr.cadastrale xxxxxx și xxxx, amplasate pe xxxxxxxx.

La fel, pentru asigurarea executării în termen și în mărime deplină a obligației lui Ion Borș indicate în contractul de împrumut nr.28/2015 din 30 aprilie 2015, prin contractul de gaj nr.01/2016 din 05 februarie 2016, confirmarea de înregistrare a gajului nr.xxx din 05 februarie 2016, ora 17.00, SRL „Carnevalex-Com” a gajat în favoarea OM „Realty Capital” SRL bunul mobil: utilajul ca parte componentă a stației de alimentare cu combustibil individualizate în anexa nr.1 a Contractului de gaj, evaluate prin acordul părților la suma de xxxxxx de lei.

A precizat că conform pct. 7.5. din contractul de împrumut, pârâtul Ion Borș s-a obligat să restituie împrumutul și să achite dobânda împreună cu celelalte plăți aferente în condițiile stabilite în contract. Pct. 5.2. din contractul de împrumut și graficul de achitare a plăților stabilește că pârâtul Ion Borș trebuie să depună/transfere lunar până la data de 20 a lunii suma de achitare lunară în contul curent al OM „Realty Capital” SRL.

Pârâtul Ion Borș nu a executat în modul corespunzător aceasta obligație contractuală, acumulând datorii la restituirea împrumutului și achitarea dobânzii.

În adresa pârâtului Ion Borș, a fost expediată la 19 decembrie 2016 somație prin care s-a solicitat achitarea datoriilor acumulate în sumă de 1 325 179,70 de lei, însă cerința respectivă nu a fost îndeplinită.

Astfel, la 09 martie 2017 suma datoriilor restante ale pârâtului Ion Borș a constituit suma de 4 196 133,12 de lei.

Prin somația din 19 decembrie 2016, OM „Realty Capital” SRL a informat pârâtul Ion Borș că în cazul în care nu va achita datoriile restante în termen de 15 zile, se va adresa în instanța de judecată cu acțiune.

A indicat că în baza contractelor de fidejusiune din 30 aprilie 2015 fidejuserii Ludmila Borș și SRL „Carnevalex - Com” răspund solidar cu pârâtul Ion Borș în caz de nerestituire în termen de către Ion Borș a împrumutului primit și achitarea dobânzilor, penalităților și altor plăți conform contractului de împrumut.

Prin hotărârea din 22 iunie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, s-a admis integral acțiunea depusă de OM „Realty Capital” SRL și s-a încasat de la Ion Borș, Ludmila Borș și SRL „Carnevalex-Com”, în proces de lichidare în beneficiul OM „Realty Capital” SRL datoria în baza contractului de împrumut nr.28/2015 din 30 aprilie 2015 și a acordului adițional nr.3 din 01 septembrie 2015 în sumă de 4 196 133,12 de lei și cheltuielile de judecată - taxa de stat în sumă de 50 000 de lei, în total 4 246 133,12 de lei.

Prin decizia din 17 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți, s-a admis cererea de apel depusă de SRL „Carnevalex-Com”, s-a casat parțial hotărârea din 22 iunie 2017 a Judecătorei Bălți (sediul Sîngerei) în latura admiterii pretențiilor față de SRL „Carnevalex-Com”, cu dispunerea încetării procesului în latura dată, în rest hotărârea s-a menținut.

Prin decizia din 04 aprilie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de OM „Realty Capital” SRL.

S-a casat decizia din 17 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de OM „Realty Capital” SRL împotriva lui Ion Borș, Ludmila Borș și SRL „Carnevalex-Com”, în proces de lichidare cu privire la încasarea datoriei, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de lichidatorul SRL „Carnevalex-Com” în proces de lichidare, Victor Topor și s-a menținut hotărârea din 22 iunie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut ca fiind justă concluzia instanței de fond privind temeinicia acțiunii, fiind emisă o hotărâre legală și întemeiată.

A constatat că argumentele invocate de către apelant poartă un caracter declarativ și formal și nu pot fi reținute de către instanța de apel deoarece se referă la circumstanțe care au fost constatate și elucidate pe deplin de instanța de fond.

La 20 noiembrie 2018 SRL „Carnevalex-Com” în procedura falimentului prin intermediul lichidatorului Victor Topor, a declarat recurs împotriva deciziei din 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 22 iunie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

În susținerea recursului recurentul a indicat prevederile art. 432 alin.(2) lit.a), b), c), alin. (3) lit.d), (4) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu deciziile adoptate de instanțele ierarhic inferioare și a menționat că instanța de apel a apreciat arbitrar probele și nu

a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

A menționat că la examinarea pricinii instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante. Concluzia instanței de fond că reclamantul a respectat procedura prealabilă și că lipsesc temeiuri de scoatere a cererii de pe rol, este incorectă or, SRL „Carnevalex-Com” nu a fost informată că debitorul Ion Borș este în întârziere.

A menționat că atât în prima instanță cât și în instanța de apel cerințele acțiunii nu au fost modificate însă instanțele de judecată la adoptarea hotărârii au evitat să se expună asupra cerinței cu privire la urmărirea întregii averi a pîrîților, inclusiv și a celor ipotecate/gajate de SRL „Carnevalex-Com” conform contractului de ipotecă/gaj din 05 februarie 2016.

A susținut că conform scrisorii de însoțire, cauza civilă a fost expediată în adresa instanței de apel pentru examinarea apelului împotriva hotărârii judecătorești din 22 iunie 2017, dar și a recursului declarat împotriva încheierii primei instanțe din 15 iunie 2017, pe cînd instanța de apel a examinat și s-a expus doar asupra apelului declarat de SRL „Carnevalex-Com” împotriva hotărârii judecătorești din 22 iunie 2017.

Consideră că instanțele de judecată nu au stabilit toate circumstanțele importante pentru judecarea cauzei.

Conform art.434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia din 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la data de 18 octombrie 2018 (f.d.83, vol.II), fiind recepționată de către recurent conform avizului de recepție la 24 octombrie 2018 (f.d.86, vol.II), astfel recursul declarat de SRL „Carnevalex-Com” în procedura falimentului prin intermediul lichidatorului Victor Topor, la 20 noiembrie 2018, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de art.434 din Cod de procedură civilă.

Prin încheierea din 16 ianuarie 2019 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de SRL „Carnevalex-Com” în procedura falimentului prin intermediul lichidatorului Victor Topor, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art.441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art.442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit prevederilor art.444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Analizînd argumentele invocate în recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis și casată decizia instanței de apel

din 11 septembrie 2018 cu trimiterea cauzei la rejudecare din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit.c) Cod de procedură civilă, instanța după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 432 alin. (1), (4) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Analizînd cererea de chemare în judecată, argumentele și solicitările din cererea de apel, instanța de recurs conchide că la examinarea apelului instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor cerințelor din acțiune or, prin cererea de chemare în judecată reclamantul OM „Realty Capital” SRL de rînd cu cerința de încasare solidară a împrumutului nerestituit de 2 550 000 de lei, dobînzii neachitate în sumă de 730131,89 de lei, penalității în sumă de 903 251,23 de lei, comisionului anual neachitat în sumă de 12 750 de lei, în total a sumei de 4 196 133,12 de lei din contul lui Ion Borș, Ludmillei Borș și SRL „Carnevalex-Com” în proces de lichidare, a solicitat și urmărirea averii ipotecate/gajate conform contractului de ipotecă/gaj din 05 februarie 2016 (f.d.4-7, vol.I).

Colegiul constată că la rejudecarea apelului prin decizia din 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de lichidatorul SRL „Carnevalex-Com” în proces de lichidare, Victor Topor și s-a menținut hotărîrea din 22 iunie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei.

În conformitate cu art.373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepția cazurilor cînd consimte și cînd hotărîrea este atacată și de alți participanți la proces.

Potrivit materialelor dosarului, reclamantul OM „Realty Capital” SRL a susținut toate pretențiile formulate în cadrul judecării cauzei în prima instanță și în instanța de apel, respectiv afirmațiile recurentului precum că decizia instanței de apel este emisă cu încălcarea normelor de drept procesual Colegiul le consideră întemeiate cu referire la prevederile art. 239 Codul de procedură civilă, care statuează că hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art.25 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța trebuie să cerceteze direct și nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților și intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile și explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio și să vizioneze înregistrările video, să emită hotărîrea numai în temeiul circumstanțelor constatate și al probelor cercetate și verificate în ședință de judecată.

În conformitate cu art.26 alin. (4) Cod de procedură civilă, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Astfel, Colegiul lărgit remacă că, omisiunea instanțelor inferioare de a se expune asupra tuturor cerințelor din acțiune se consideră o eroare judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărîri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărîri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărîrea din 21 ianuarie 1999).

Instanța de recurs relevă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a statuat că modalitățile de aplicare a art. 6 din Convenție în privința procedurilor de apel depind de caracteristicile procedurii despre care este vorba.

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, condiții care în prezenta cauză nu s-au respectat.

Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărîrea să fie motivată, justițiabilul avînd posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărîri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986).

Totodată Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, remarcă că la 16 iunie 2017 de către Vasile Ceresău, a fost depus recurs împotriva încheierii din 15 iunie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei prin care a solicitat casarea încheierii contestate cu emiterea unei încheieri noi de antrenarea sa în calitate de intervenient principal la cererea de chemare în judecată

depusă de OM „Reality Capital” SRL împotriva lui Ion Borș, Ludmila Borș și SRL „Carnevalex-Com”, în proces de lichidare cu privire la încasarea datoriei și urmărirea averii ipotecate/gajate conform contractului de ipotecă/gaj din 05 februarie 2016 (f.d.87,vol.I).

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural, eroare care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de a apel și de a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, creînd condiții egale participanților la proces și judecînd pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c), (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Carnevalex-Com” în procedura falimentului prin intermediul lichidatorului Victor Topor.

Se casează decizia din 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Microfinanțare „Realty Capital” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Ion Borș, Ludmila Borș și Societatea cu Răspundere Limitată „Carnevalex-Com”, în proces de lichidare cu privire la încasarea datoriei și urmărirea averii ipotecate/gajate conform contractului de ipotecă/gaj din 05 februarie 2016, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Dumitru Mardari

Tamara Chișca-Doneva

Svetlana Filincova

Victor Burduh